

โครงการ “คัดเลือกเกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด ประจำปี พ.ศ. 2565”

หลักการและเหตุผล

มูลนิธิร่วมด้วยช่วยกันสำนึกรักบ้านเกิด ดำเนินโครงการ “เกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด” เพื่อยกย่องประกาศเกียรติคุณเกษตรกรต้นแบบต่อสาธารณชน ให้ได้เป็นที่รู้จักและเป็นแบบอย่างที่ดี โดยแนวคิดการคัดเลือก “เกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด” ในแต่ละปีมีความแตกต่างกัน เพื่อตอบโจทยความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมเกษตรกรรม ทั้งนี้ ทุกแนวคิดล้วนมีจุดร่วมสำคัญ คือ ส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองและก้าวเดินต่อไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน

ด้วยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด -19 ในประเทศไทยและทั่วโลก ซึ่งได้เกิดความเปลี่ยนแปลงหลายด้าน โดยเฉพาะการหาอาชีพใหม่ที่เหมาะสมแทนอาชีพเดิม ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งในประเทศไทยมีการเลิกจ้างจากการปิดกิจการจำนวนมาก ทำให้การเกษตร กลายเป็นเป้าหมาย หรือทางเลือกแรก ที่ผู้คนเหล่านี้ได้กลับมาตั้งตัว ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรอยู่ในดิน สีนในน้ำ เปรียบเหมือนแหล่งผลิตทองคำล้ำค่า อีกทั้งยังสามารถนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารจัดการ ผสมผสานกับความรู้และประสบการณ์ มาปรับประยุกต์ใช้กับการสร้างธุรกิจด้านนวัตกรรมเกษตรของไทย และมีความสอดคล้องกับทิศทางกระแสการเปลี่ยนแปลงของทั่วโลกได้ โดยแนวคิด “เกษตรนวัตกรรม” ได้ถูกนำไปปรับใช้กับภาคการเกษตรอิงอยู่กับเทคโนโลยีทางการเกษตรแห่งยุคปัจจุบัน ที่ช่วยให้การทำเกษตรที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนช่วยเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น โดยไม่ต้องไปเสียเวลาและเสียเงินกับวิธีการทำเกษตรแบบเดิม

ในปีนี้ โครงการคัดเลือกเกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด ประจำปี พ.ศ.2565 ได้กำหนดแนวคิดการคัดเลือกเกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด ภายใต้กรอบ “เกษตรนวัตกรรม เพื่อความยั่งยืน” เพื่อสนับสนุนเกษตรกรที่มีแนวความคิดการปฏิบัติด้านนวัตกรรมเกษตร และการใช้องค์ความรู้ต่างๆ มาพัฒนาต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต รวมไปถึงการพึ่งพาตนเอง สู่อการสร้างความมั่นคงและยั่งยืนแก่คุณภาพชีวิตของตนเอง สังคม และชุมชน ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อค้นหา สนับสนุน และยกย่องเชิดชูเกษตรกร ที่มีศักยภาพในการเป็นต้นแบบสำหรับเกษตรกรยุคใหม่ที่มีวิถีคิดอย่างเป็นระบบ สามารถนำบทเรียนต้นแบบไปประยุกต์และปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ปรับตัวกับกระแสการเปลี่ยนแปลง สามารถพึ่งพาตนเองได้ พร้อมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน

2. เพื่อต่อยอดข้อมูลการณีสำนึกรักบ้านเกิดและแสดงถึงความมุ่งมั่นในการตอบแทนคุณแผ่นดินของมูลนิธิร่วมด้วยช่วยกันสำนึกรักบ้านเกิดและองค์กรภาคี ในการส่งเสริม สนับสนุน ยกย่องเชิดชูเกียรติ เกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด ให้มีความพร้อมในการเป็นผู้ประกอบการเกษตร

3. เพื่อเผยแพร่ผลงานและความสำเร็จของเกษตรกรต้นแบบสำนึกรักบ้านเกิด ผู้สาธารณชนให้เกิดการยอมรับ เป็นแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพเกษตรกรได้

4. เพื่อสนับสนุนเกษตรกรที่ทำเกษตรวิถีอินทรีย์ เพื่อสุขภาพที่ดีของชีวิต

ขั้นตอนการดำเนินการคัดเลือก

1. สรุปหัวข้อและประเด็นการคัดเลือก

- สรุปหัวข้อสำหรับคัดเลือก

- ประชุมร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ

2. กระบวนการรับสมัคร และกิจกรรม Roadshow

- ประกาศรับสมัครผ่านช่องทางต่างๆ

- กิจกรรม Roadshow 5 ภูมิภาค เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ

3. รอบคัดเลือกรอบที่ 1

- คัดเลือกจากใบสมัครทั่วประเทศ ให้เหลือผู้สมัคร 30 คน

4. รอบคัดเลือกรอบที่ 2

- คัดเลือกผู้สมัคร 30 คน ให้เหลือผู้สมัคร 10 คน

- รูปแบบการคัดเลือกเป็นแบบระบบออนไลน์

5. รอบคัดเลือกรอบสุดท้าย

- ผู้สมัครทั้ง 10 คน นำเสนอผลงานต่อหน้าคณะกรรมการ

- จัดบูธแสดงผลงาน/กิจกรรมการผลิต สำหรับนำเสนอต่อคณะกรรมการ

- จัดอันดับผู้ชนะเลิศ 1 - 10 เพื่อเตรียมเข้ารับรางวัล

6. พิธีประกาศผล

- จัดกิจกรรม 2 วัน

- กิจกรรมวันที่ 1 : วันจัดกิจกรรมอบรมสัมมนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง

- กิจกรรมวันที่ 2 : วันพิธีประกาศผล

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการคัดเลือก

1. เป็นเกษตรกรหรือผู้ประกอบการเกษตร อายุ 17-50 ปี และมีสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เป็นของตนเอง มิใช่สินค้าผิวดอกหมาย ผิดศีลธรรมอันดีงาม

2. เป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย

3. มีเอกสารสิทธิ์ครอบครองที่ดิน ในการทำการเกษตรอย่างถูกต้อง กรณีเป็นผู้เช่าที่ดิน ต้องมีเอกสารรับรองที่ถูกต้อง
4. เป็นเกษตรกรแนวทางวิถีอินทรีย์
5. เป็นเกษตรกรที่มีแนวคิดสร้างสรรค์ในการนำภูมิปัญญา เทคโนโลยีที่ทันสมัย หรือนวัตกรรม มาช่วยในกระบวนการผลิต การตลาด หรือการแปรรูปผลผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าหรือผลผลิต
6. เป็นเกษตรกรที่มีแนวคิดการทำการเกษตรเพื่อพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม
7. ไม่เคยเป็นผู้ได้รับการประกาศเป็น “เกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด” มาก่อน
8. เป็นเกษตรกรที่ผ่านการประเมินเป็น Smart Farmer/Young Smart Farmer จากกระทรวงเกษตร และสหกรณ์

หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก

พิจารณาคัดเลือกตามองค์ประกอบมิติต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1.คุณสมบัติส่วนบุคคล

- 1.1 อายุ 17 – 50 ปี และมีสัญชาติไทยเท่านั้น
- 1.2 เป็นเกษตรกรวิถีอินทรีย์
- 1.3 มีทักษะความรู้ด้านการเกษตร
- 1.4 สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้

2.คุณสมบัติด้านการเกษตรอินทรีย์ (Agri Organic)

- 2.1 ด้านสุขภาพ : ทำเกษตรอินทรีย์ที่ส่งเสริมและสร้างความยั่งยืนด้านสุขภาพให้แก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค
- 2.2 ด้านนิเวศวิทยา : ทำเกษตรอินทรีย์ที่สอดคล้องกับวิถีแห่งธรรมชาติ ดูแลและรักษาดิน น้ำ อากาศ พืช สัตว์ และมนุษย์
- 2.3 ด้านความเป็นธรรม : ทำเกษตรอินทรีย์ที่เกื้อกูลต่อสิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิต ดูแลและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการแบ่งปันทรัพยากรภายในชุมชน
- 2.4 ด้านการดูแลเอาใจใส่ : ทำเกษตรอินทรีย์ด้วยความระมัดระวัง เพื่อปกป้องสุขภาพและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนและสังคม

3. คุณสมบัติด้านเกษตรนวัตกรรม (Agricultural Innovation)

3.1 เทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร : เป็นการนำความหลากหลายทางชีวภาพ มาประยุกต์มาใช้ให้เกิดธุรกิจ และแนวทางการแก้ไขปัญหาใหม่ๆ ไม่ว่าจะเป็นความต้องการด้านอาหารที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพการผลิตที่ดี และการลดต้นทุน เช่น การใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์ในดิน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเติบโตและทนต่อสภาวะแล้ง ทนทานต่อวัชพืช ลดการใช้ปุ๋ยและยาฆ่าแมลง หรือแม้แต่การปรับปรุงพันธุ์สัตว์ให้ทนทานต่อโรคระบาด

3.2 เกษตรดิจิทัล : การใช้ประโยชน์จากการเก็บข้อมูลด้านการเกษตรต่างๆ ทั้ง สภาพดิน สภาพน้ำ อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณแสง พื้นที่เพาะปลูก สถานการณ์เจริญเติบโต ฯลฯ ซึ่งจะทำให้เข้าใจถึงปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ช่วยหาแนวทางการทำการเกษตรที่เหมาะสม แม่นยำ และมีประสิทธิภาพสูงสุดให้กับเกษตรกร

3.3 การจัดการฟาร์มรูปแบบใหม่ : การที่โรงเรือนสามารถควบคุมสภาพแวดล้อมได้ ทั้งการให้น้ำ แสง อุณหภูมิ และความชื้นที่เหมาะสม ซึ่งนอกจากจะช่วยทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดีแล้วยังสามารถปลูกพืชนอกฤดูกาล ได้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิต อีกทั้งยังสามารถควบคุมปัจจัยการเติบโตของพืชและสัตว์ และช่วยให้เกษตรกรไม่ต้องกังวลเรื่องความเสียหายของผลิตผล

3.4 เครื่องจักรกลเกษตร หุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติ : การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเกษตร เพื่อลดต้นทุน ลดการใช้แรงงาน เพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น

3.5 บริการทางธุรกิจเกษตร : ธุรกิจออนไลน์ เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการประกอบอาชีพการเกษตรในชีวิตประจำวัน รวมถึงบริการแพลตฟอร์มขายผลผลิตการเกษตรออนไลน์ ช่วยให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงผู้บริโภค โดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง แก้ปัญหาการกดราคาผลผลิต และการเชื่อมโยงเกษตรกรกับผู้บริโภค โรงงานอุตสาหกรรม ห้างร้าน หรือร้านอาหารต่างๆ ที่สามารถให้พวกเขาได้มีการซื้อขายได้อย่างต่อเนื่อง

3.6 การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง : การเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่ยืดอายุและเก็บรักษาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงกระบวนการที่ไม่ใช้สารเคมี ตลอดจนการติดตามและตรวจสอบคุณภาพผลผลิตอย่างรวดเร็ว แม่นยำ และไม่ทำลายผลผลิต

3.7 ธุรกิจไบโอรีไฟนารี : การแปรรูปวัตถุดิบทางการเกษตรหรือของเหลือทิ้งจากการเกษตร ด้วยกระบวนการทางเทคโนโลยีชีวภาพ โดยใช้จุลินทรีย์ แบคทีเรีย ยีสต์ เอนไซม์ หรืออื่นๆ ให้ทำหน้าที่เสมือนโรงงาน (cell factory) ให้ได้เป็นผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

3.8 ภูมิปัญญาท้องถิ่น : การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมทางการเกษตร เพื่อช่วยลดต้นทุน ลดเวลาในการทำการเกษตร และเกิดรายได้เพิ่มขึ้น

4. คุณสมบัติด้านความยั่งยืน (Sustainability)

4.1 ด้านสังคม : การรวมกลุ่ม และการพัฒนาศักยภาพของชุมชน เพื่อการสร้างอาชีพที่ยั่งยืนให้กับชุมชนและสังคม

4.2 ด้านเศรษฐกิจ : การสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน ให้กับตนเอง และคนในชุมชน ก่อให้เกิดการต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์

4.3 ด้านสิ่งแวดล้อม : บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดการปล่อยของเสียสู่ธรรมชาติ และจัดการของเสียและวัสดุเหลือทิ้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เงินสนับสนุนเกษตรกร

มอบเงินสนับสนุนเกษตรกรพร้อมโล่ประกาศเกียรติคุณแก่เกษตรกรจำนวน 10 ท่าน ดังนี้

ชนะเลิศ	เงินสนับสนุน	100,000 บาท
รองชนะเลิศ อันดับที่ 1	เงินสนับสนุน	80,000 บาท
รองชนะเลิศ อันดับที่ 2	เงินสนับสนุน	60,000 บาท
เกษตรกรดีเด่น 7 ท่าน	เงินสนับสนุนท่านละ	30,000 บาท
รวมมูลค่า	450,000 บาท	

คณะกรรมการ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง
3. ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภาคี
4. ผู้แทนมูลนิธิร่วมด้วยช่วยกันสำนึกรักบ้านเกิด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เกิดขวัญและกำลังใจในการประกอบอาชีพเกษตรกร และสามารถพัฒนาศักยภาพตนเองได้
2. เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และเกิดการหมุนเวียนด้านการเงินในระบบเศรษฐกิจ
3. เกิดการต่อยอดมาตรการสำนึกรักบ้านเกิด ที่แสดงถึงความมุ่งมั่นในการตอบแทนคุณแผ่นดินของมูลนิธิร่วมด้วยช่วยกันสำนึกรักบ้านเกิด และองค์กรภาคี
4. เกิดการเผยแพร่ผลงานและความสำเร็จของเกษตรกรสู่สาธารณชน และเป็นต้นแบบของเกษตรกร หรือผู้ที่อยากประกอบอาชีพด้านการเกษตร

ผู้รับผิดชอบ

มูลนิธิร่วมด้วยช่วยกันสำนึกรักบ้านเกิด

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมและจัดส่งเอกสาร

คุณธวัชชัย ใจอารีย์

มูลนิธิร่วมด้วยช่วยกันสำนึกรักบ้านเกิด

499 ถนนกำแพงเพชร 6 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทร. 0-2016-5555 ต่อ 1089 / 08 1414-8868

e-mail : Tawatchai_j@rakbankerd.com